

tit típic de les ansotanes: la meva informant d'Ansó (1966) encara duia darrerament aquest plíssat amb què fan el coll del vell vestit femení, fet de randa (sota la qual hi ha *cinco y treses*).

Gorget 'copet que es dóna amb els dits' [Busa-N. 5 1507 «*gorget*: capó o colp del dit: talitrum», B-II-6, n-i-1; «juntures dels dits: articulus, nodus; *gorget* o *gorget*: talitrum; castanyola o lo esclafit dels dits», OPou (*TbPu.*, 29)]. No es veu clara la formació a base de *gorga*; no descarto la possibilitat d'una forma arabitzada de COLOPATUM = gr.-ll. *colaphatum*, d'on **gorbét*: manca més informació per descartar-ho o comprovar-ho.

Engorgar-se 'formar-se gorga en un camí, tornar-se intransitable': «si-ls ditz camís *s'engorgaven*, que-ls ditz sobrepausatzen fassen aquels adobar, e que paguen so que costaran d'adobar aquels de qui seran les fronteres; e que-ls camís agen escorredós ---», ross. a. 1292 (i de nou en doc. id., 1323, RLR IV, 510; xxxii, 545); «Mes ja pels llamps y onades arrabassats, sortian / de Calpe 'ls esgardissos y arrels, al ample espay / --- / Y esgarifats del caos, *s'engorgan* altra volta / damunt carreus que'ls feyan ahir de fonament, / y 'ls antres tenebroses d'aquella mar revolta / retronan y s'escriuixen al gran capgirament», *Atl.* (VIII, 2a: mot igual i context semblant en l'esbós de 1867); o sigui 'enfonsar-se, ensotar-se en una vall', acc. igual viva encara en el Maresme: «per passar d'aquest serrat a aquell altre, us haureu d'*engorgar* cap avall, i després tornar a pujar», Arenys de Munt (1931). D'això potser, per extensió, resulten civ. «*engurgat*: embozado», Pérez Cabrero, de la idea de ple a vessar, que tindriem en el mall. pop.: «—Haurà d'esser gran es plat, i llavò ben *engrogat*, que jo i vós no l'acabem!», AMAlcover (BDLC xv, 131): en el qual hi hauria doncs *-gorz > -groz* secundari per ultracorrecció de la transposició vulgar (o d'una pron. aràbiga de data mossàrab??). De la *gorga* on s'ofega el qui hi cau deu venir *engorgar-se* 'negar-se' Bages (*CostManc.* II, 86). *Engorgada*. *Engorgament*. *Engorgolar*; *-olador*.

¹ Allà uns em digueren *Gúrk aštolát*, altres *Estany E.*, altres *lu gúrk*, ras i curt. Però tots deien *al gúrg bláu* i el *Gorg d'Évol* o *Gorg Negre*, 1960. — ² Pronúncia *görgu*, variant que no s'explica aquí fàcilment. Potser hi hagué algun reflux de *colze/colzo* (car els tolls se solen trobar en les recolzades dels torrents) o dels fets vistos en *GOLFOS* i *GOLF*; més aviat que de *fons/fondo*, que no tenen la mateixa categoria gramatical en aquesta bandada del país: però hi ha el cas de *fonzo* en part del rossello. — ³ De l'arrel *gʷER-* 'engolir', panindoeuropea, i a la qual hom ha pogut afegir darrerament: l'hitita *kuttar/kuttan-* 'coll', per tant també (amb morfologia anòmala) el ll. *guttur*, i més clarament el grec arcaic i dialectal *δελπά* 'coll', vist que les grafies micèniques han acabat de comprovar que prové d'un més antic *δερφα*, o sigui indoeur. *gʷER-pā* (Lejeune, *Phon. Mycén. et du Gr. Anc.*, p. 159). La *-t* hitita etc., reapareixeria ací en una posició diferent, darrere una formació reduplicada *gʷOR-gʷOR-t-*

amb degradacions i dissimilacions bastant normals. — ⁴ Potser és inexistent en absolut aquesta pron. (fora de Mall.; i les dades tort. i d'Aversó, supra, en rigor recusables): a un empordanès, de Campmany, li vaig sentir un cop *görgə*, però abans n'havia anomenades dues més amb *ó*. «Mala audició allò o hi ha verament qui ho diu així?; també ho deia un home de Medinyà (tots dos, pobles molt oberts a forasters). Altrament o tancada en tots els pobles de l'Empordà, Alt i Baix, Garrotxa, Cardener, Segre, Cerdanya, ross. etc., que citaré. — ⁵ Només en llemosí i resta de la zona Nord de la llengua d'oc hi hagué *gorja*, que també contribuí certament a la propagació de la forma palatalitzada a la resta de la Romània. És inútil i desencaminat postular un ll. *GURGIA* (que només Zauner, *RFgn.* XIV, 429 imaginava), ben innecessàriament. I tampoc no sobrevisqué enlloc el ll. cl. *GURGES* amb *GE*.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:
gorjada, *gorjal*, *gorjolin*, *gorjut*, *gorgejar*, *gorgeig*, *gorgera*, *gorgerí*, *gorgerina*, *gorgil*, *engorjar-se*, *engorjat*, *engorjament*, *desengorjar*, *esgorjar-se*, *esgorjada*, *gorjablanc*, *Gorrablanc*, *Gorroblanc*, *gorjaflorit*, *gorjaplè*, *gorgar*, *gorgada*, *gorgal*, *gorgari*, *gorgot*, *gargot*, *gorgassar*, *gorgoll*, *gorgollejar*, *gorgolleig*, *gorgollassa*, *gorgonxo*, *gorguejar*, *gorgueig*, *gorguera*, *gorguet*, *engorgar-se*, *engorgat*, *engrogat*, *engorgar-se*, *engorgada*, *engorgament*, *engorgolar*, *engorgolador*.

Gorgejar, *gorgera*, *gorgerí*, *-rina*, *gorgil*, *gorgoll*, *gorgollassa*, *gorgolleig*, *gorgollejar*, *gorgonxo*, V. *gorg*

GORGORA o GORGARAN, de l'angl. *grogoram* i, aquest, del fr. ant. *grosgrain* id., pròpiament 'gra gros o gruixut'. □ 1.ª doc.: *gorguerants*, 1574; *gorgorà*, 1655.

En anglès, ja S. XVI; cast. *gorgorán* [1599], també pres de l'anglès, veg. DCEC (GRANO II, 770a38-42).

Gorgos, V. *gorg*

+GORGOTO, 'espècie de dard o llançó', d'una variant del bereber *gergít*, *gergít*. □ 1.ª doc.: 1254.

«Per 22 lanses e scarseneles --- per 18 dotzenes de darts et *gorgotos* --- per quatre scarseneles ---», doc. de Barcelona, de 1254, CaCandi (*MiscHistCat.* II, 256). D'on també el cast. *gorguz* [c. 1400], DCEC (s. v.).

Gorgueig, *gorguejar*, *gorguera*, V. *gorg* *Gorguerant*, V. *gorgorà* *Gorguet*, V. *gorg* *Goricció*, *goridor*, *gorir*, V. *guarir*

GORI-GORI, veu onomatopeica estrafent el cant dels sagristans. □ 1.ª doc.: 1839, Lab.

«A Casa d'En Garlanda s'hi fa un sopar / --- / En Garlanda que ho veu els vol fer parlar / que sí no, tot el del seu hi passarà / --- / pregunta com s'ha d'esser per ser feliç / --- / pro entremig dels bruels i del